

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๗/๒๕๕๕

วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของนายอนันต์ งามวุฒิวงศ์ จำเลยที่ ๕ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๗๒/๒๕๕๒ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ ทวิ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้มีหนังสือ ที่ ศย ๓๐๐.๐๐๗(๘)/๐๑๘๑ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ส่งคำโต้แย้งของนายอนันต์ งามวุฒิวงศ์ จำเลยที่ ๕ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๗๒/๒๕๕๒ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ ทวิ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

จำเลยที่ ๕ ในคดีแพ่งดังกล่าว ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ร้อง” ได้กล่าวอ้างว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๗ ที่ระบุว่า “การโอนสิทธิเรียกร้องทั้งหมดหรือบางส่วนของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการไปยังสถาบันการเงินอื่น ให้กระทำได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” และมาตรา ๓๐ ทวิ ที่ระบุว่า “ในการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐ ให้องค์การดำเนินการประกาศรายการพร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรของทรัพย์สินที่จะขาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะขายทรัพย์สินนั้นล่วงหน้า ก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน โดยปิดประกาศรายการ และรายละเอียด

ไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การ โฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์ รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน การประกาศตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นการ บอกกล่าวการโอนทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ บุคคลภายนอกที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสีย ในทรัพย์สินที่จะขาย ฯลฯ” รวมทั้งมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่จำเลย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ มีรวมด้วยกัน ๓ ประเด็น ดังนี้ คือ

๑. พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติว่า “การโอนสิทธิเรียกร้องทั้งหมดหรือบางส่วนของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการไปยังสถาบันการเงินอื่น ให้กระทำได้โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. มาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวข้างต้น ซึ่งบัญญัติว่า “ในการขายทรัพย์สิน เพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐ ให้องค์การดำเนินการประกาศรายการ พร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรของทรัพย์สินที่จะขาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะขายทรัพย์สินนั้น ล่วงหน้า ก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน โดยปิดประกาศรายการ และรายละเอียดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การโฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวัน อย่างน้อยหนึ่งฉบับ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการ บอกกล่าวการโอนทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ บุคคลภายนอกที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสีย ในทรัพย์สินที่จะขาย ฯลฯ” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ และ

๓. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗ ซึ่งบัญญัติ “ให้บริษัท บริหารสินทรัพย์เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีในศาลที่มีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้อง” ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

เกี่ยวกับประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๒๔/๒๕๕๕ (เรื่อง พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๑๖ (๓) มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ มาตรา ๓๐ ตี มาตรา ๓๐ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่) ลงวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ว่า พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ นั้น ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ซึ่งบัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้” และมาตรา ๓๐ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้” และโดยที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นเด็ดขาดมีผลผูกพันศาลและองค์กรอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่าไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นทั้งสองนี้ซ้ำอีก

สำหรับประเด็นที่สามเกี่ยวกับเรื่องการเข้าสวมสิทธิโดยบริษัทบริหารสินทรัพย์แทนเจ้าหนี้เดิมนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๔๘/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ (เรื่อง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตต ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่) ความว่า มาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น ไม่มีข้อความใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ ด้วยเหตุผลที่ว่า มาตรา ๓๘ สัตต ดังกล่าว ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ ฯลฯ เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีรวมทั้งการเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา กรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ และเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับเจ้าหนี้และลูกหนี้ทุกราย หลักการและวิธีปฏิบัติที่บัญญัติตามมาตรา ๓๘ สัตต ดังกล่าว เป็นการให้โอกาสแก่ธนาคารพาณิชย์ ฯลฯ ในฐานะผู้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตั้งแต่ต้น สามารถคัดค้านเอกสารที่มีการยื่นไว้แล้ว ตามคำพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่สืบไปแล้วได้ เพราะเป็นผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายแทนคู่ความเดิม แต่การให้สิทธิแก่ฝ่ายเจ้าหนี้ก็ได้เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ หรือกระทบกระเทือนสาระสำคัญ

แห่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้แต่อย่างใด ลูกหนี้ยังคงมีสิทธิที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวมทั้งมีสิทธิที่จะต่อสู้คดีในศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ เพียงแต่การชำระหนี้ตามคำพิพากษาอาจเปลี่ยนเป็นต้องชำระต่อเจ้าหนี้ที่เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้แทนเจ้าหนี้เดิมเท่านั้น เนื่องจากหนี้นั้นได้ออนไปโดยผลของกฎหมายแล้ว มาตรา ๓๘ สัตต จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ รวมทั้งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) มาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งเป็นการแก้ไขให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้การควบกิจการหรือโอนกิจการระหว่างธนาคาร มาตรา ๖๗ ฉ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ด้วย

นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังได้วินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยส่วนตัวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ห้ามการจำกัดสิทธิเสรีภาพเฉพาะที่เป็นสิทธิเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้เท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงสิทธิหรือเสรีภาพใดๆ ที่จำเลยในคดีดังกล่าวอ้างถึง ประการสำคัญก็คือ มาตรา ๓๘ สัตต บัญญัติให้สิทธิแก่ผู้รับโอน หรือรับควบกิจการในการสวมสิทธิแทนโจทก์ในคดี ซึ่งก็เป็นเรื่องธรรมดาที่มีบัญญัติไว้อยู่แล้วตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งการสวมสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ สัตต ก็ไม่มีผลกระทบต่อกระเทือนหรือตัดทอนสิทธิใดๆ ที่ลูกหนี้มีมาอยู่ก่อนการโอนหรือการควบกิจการ กล่าวคือ ลูกหนี้ยังคงไว้ซึ่งสิทธิในการต่อสู้คดีกับผู้ขอเข้าสวมสิทธิทุกประการ สิ่งที่เปลี่ยนไปโดยผลของมาตรา ๓๘ สัตต มิใช่เป็นสิทธิหรือเสรีภาพใดๆ ของจำเลย แต่เป็นการสับเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ใหม่เข้าแทนเจ้าหนี้เดิม โดยยังคงรักษาสิทธิและหน้าที่ระหว่างเจ้าหนี้เดิมกับลูกหนี้ไว้อย่างบริบูรณ์ตามสัญญาเดิมทุกประการ และการโอนหรือควบกิจการก็ไม่มีผลทำให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบแก่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ประการใด

และในคำวินิจฉัยส่วนตัวดังกล่าวของข้าพเจ้ายังได้วินิจฉัยต่อไปด้วยว่า ข้อโต้แย้งที่ว่ามาตรา ๓๘ สัตต ไม่ให้ความคุ้มครองทางกฎหมายเท่าเทียมกัน นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นข้อโต้แย้งที่ฟังไม่ขึ้น เพราะสถานะ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และลูกหนี้นี้อย่างแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ดังนั้น จึงมีอาจนำมาเปรียบเทียบเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างกันได้ และย่อมไม่มีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์แห่งความเสมอภาคเท่าเทียมกันมาปรับใช้กับสถานภาพที่แตกต่างกันได้เลย จึงเห็นว่าไม่มีเหตุผลใดที่จะทำให้มาตรา ๓๘ สัตต ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ส่วนมาตรา ๖๗ ฉ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า มีข้อความและเนื้อหาสาระเช่นเดียวกันกับมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ทุกประการ ซึ่งได้ชี้แจงไปแล้วว่ามาตรา ๓๘ สัตต ดังกล่าวไม่มีข้อความใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง จึงเห็นว่ามาตรา ๖๗ ฉ ก็ไม่มีข้อความใดที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

สำหรับคำร้องนี้ โดยที่มาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งมีหลักการ ข้อความ และเนื้อหาสาระเช่นเดียวกันกับบทบัญญัติทั้งสองมาตราที่กล่าวถึง ดังนั้น อาศัยเหตุผลเดียวกันนี้เอง จึงเห็นว่ามาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าว จึงวินิจฉัยว่า

๑. ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีกว่าพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๐ ทวิ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ เพราะเป็นประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๒. มาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ